

Story

Country: Slovenia

Reach: 25,000

Page: 60

Size: 911 cm²

03.01.2019

Thursday

1 / 2

“Janez bo znal, česar se je kot Janezek naučil”

“Dixie se res pojavi v vsaki zgodbi, pa čeprav le v stavku, da je ni, ker je z gospodično na morju ... Njeno pojavo sem namenoma uporabila za povezavo vidnega in nevidnega sveta, za navezo med človekom in živaljo na splošno.”

Malo pred začetkom prazničnih dni nam je v roke prišla simpatična knjiga z naslovom **Pravljičarija pod Triglavom**, polna simpatičnih dogodivščin psičke Dixie. Zgodbe so nastale pod peresom novinarka in pisateljice Kristine Menih, tako v otrocih kot tudi v odraslih pa obudijo domišljijo in krepijo vez z naravo, gorami.

Story: Kaj je spodbudilo misel o ustvarjanju knjige Pravljičarija pod Triglavom?

Že vrsto let pišem pravljice in različne zgodbe - tako za odrasle kot za otroke. Še posebno ljubi so mi živalski liki in izmišljajska bitja, ki se mi pogosto prikrađejo v sanje in me podrežajo v želji, da kaj napišem o njih. Po zgoščenki Škratek Kvadratak in druge pravljicne zgodbe in po cedehu Riba, Raca, Rak z zgodbicami za otroke se je ob odhodu moje psičke v pasja večna lovišča v meni prebudila neznanska nostalgija po najinih skupnih doživetjih v gorskem svetu. Srečala se je z željo urednika Planinskega vestnika, Vladimirja Habjana, naj začnem za njihov mesečnik pisati planinske zgodbe za otroke. Po objavi nekaj zgodb pa so me povabili k pisanju knjige planinskih pravljic za Planinsko zvezo Slovenije. Nastalo je še šest novih zgodb in prvih deset je zdaj objavljenih v tej knjigi. Sicer pa je Pravljičarija črna dežela pod najvišjo slovensko goro, kjer se kljub stalni človekovi prisotnosti dogaja kup človeku nevidnih reči. **Story: Ste s tem želeli približati triglavski svet najmlajšim, ki sicer pogosto niso najbolj navdušeni nad hribolazenjem?**

Drži, čeprav so moje izkušnje, povezane s pohodništvom z otroki, večinoma dobre. Še

posebno, če jim med potjo povem kakšno pravljico ali zgodbo, ki se po možnosti odvija v tistih krajih, kjer hodimo. Zgodbe iz Pravljičarije se dogajajo na točno določenih mestih, ki so tudi opisana, zato jih starši zlahka vpletejo v pripoved med izletom oziroma med potjo. Vsekakor verjamem v star slovenski pregovor, da bo Janez znal, česar se je kot Janezek naučil. Še posebno, če je bilo učenje povezano s čim prijetnim in nevsakdanjim, zato bom zadovoljna, če bo kdo od otrok tudi s pomočjo teh zgodb še bolj vzljubil planinstvo.

Story: Kakšen je vaš odnos do slovenskih vršacev?

Sama sem povezana z njimi že od najzgodnejšega otroštva, ko sem s starši in pozneje tudi s sestrico pogosto stopala po planinskih poteh in tudi po brezpotjih, zamejenih z visokimi venci gora. To je bila odlična dopolnitev mojih otroških izkušenj s svetom morja in brezkončnega vodnega obzorja. Odraščala sem ob morju, kjer še vedno preživljam pretežni del leta. Sicer pa sem prav pod najvišjimi domačimi vršaci snovala tudi roman za odrasle, Lešnikova torta usodnih vezi, ki je pred malo manj kot dvema letoma izšel pri založbi Meander in so si ga bralci kar pogosto izposojali s knjižničnih polic.

Story: Od kod ste črpali motive škratov, ježkov? Ste za zgled vzeli tradicionalne slovenske pripovedke?

Hja, če povem po resnici, ne vem, od kod. Vsi liki, ki jih tkem v zgodbe, se, kot sem že povedala, kar nekako pojavijo v meni in me nagovarjajo, dokler se jim slednjic ne posvetim in jim odmerim ustreznega mesta v novi zgodbi. Nekatere zgodbe potem zadišijo po starih, preverjenih recepturah pripovedk iz babičine skrinje, druge navda pridih poučnosti, tretje so zgolj zabavne. Tu in tam nastopi tudi kakšen čisto realen in hkrati pravljичni osebek. Eden od takih je na primer planinski palček, ki čuva gospodičnino hiško, kadar je ona na morju, hkrati pa živi svoje pravljичno življenje. V mojih zgodbah pa v primerjavi s tradicionalnimi pripovedkami ni boja med dobrim in slabim. In ker ni bitke, tudi zmagovalca in poraženca ni. Vsi liki, tudi tisti malo drugačni, so v Pravljičariji sprejeti takšni, kot so

“Še posebno ljubi so mi živalski liki in izmišljajska bitja, ki se mi pogosto prikradejo v sanje in me podrezajo v želji, da kaj napišem o njih.”

Story: Psička Dixie je osrednji lik zgodbic. Katera karakteristika pitbulov vas je najbolj začarala?

Dixie se res pojavi v vsaki zgodbici, pa čeprav le v stavku, da je ni, ker je z gospodično na morju ... Njeno pojavo sem namenoma uporabila za povezavo vidnega in nevidnega sveta, za navezo med človekom in živaljo na splošno. Resnična Dixie, ki sem jo posvojila na zelo nevsakdanji način, mi je bila očitno namenjena, saj sicer ne bi skupaj preživeli skoraj 15 let. V teh letih sem prav z njeno pomočjo prišla do mnogo novih spoznanj, ki mi pridejo še kako prav v vsakdanjem življenju in iskanju novih poti. Sicer pa so me pri pasmi pitbul najbolj navdušili sposobnost komunikacije s skrbnikom, predanost, čuječnost in tudi doslednost ter inteligentnost.

Story: Zakaj menite, da so te pasme (večinoma po krivici) tako stigmatizirane?

Moja zelo laična trditev je nastala na podlagi zgolj ene pitbulke, s katero sem se ukvarjala. Ampak v času, ko sem bila njena skrbnica, sem spoznala kar nekaj drugih skrbnikov teh psov in na osnovi vseh opažanj zdaj pravim, da je tudi pitbul čisto prijazen, zelo pameten in prav vsakdanji kuža, le malo več časa, pozornosti in doslednosti potrebuje od svojega skrbnika. Če je ta vesten in human, bo tak tudi njegov pes, pa naj bo to pitbul ali maltežan. Ker pa človeška vrsta premore tudi zelo krute, nehumane, zafrustrirane in pohlepne posameznike, ki so izrabili pitbula, bika, petelina itd. za sebične in pridobitniške namene, kot so boji in prekupčevanje, se je te pasme po krivici oprjela stigma smrtno nevarne vrste.

Story: Ste tudi spodbudnica ekološke vzgoje.

Že pred več kot 20 leti je izšel prvi priročnik za otroke, Igrajmo se ekologijo, ki ga je leta 1996 izdala tedanja založba Domus. Napisali sva ga s kolegico Renato Srebot in ob izidu je požel premalo zanimanja. Očitno sva

bili prezgodnji s svojimi zamislami, saj ekologija takrat vsaj v Sloveniji še ni bila tako čislana, nujna in prepoznavna vrednota, kot je danes. Knjiga pa je s svojo vsebino in z imenitnimi ilustracijami Jožeta Trobca še vedno lahko za zgled novodobnim sorodnicam. Zanimivo je, da sem približno v istem času napisala tudi ekološko zgodbo V Kraljestvu čistih voda, ki je vse do pred kratkim ždela in čakala na svoj trenutek. Kot kaže, bo ta vendarle napočil, saj se prav zdaj dogovarjam z urednikom ugledne založbe za njen izid.

Story: Verjamate, da so prav mlade generacije tiste, ki bodo morale ponotranjiti varovanje narave?

Verjamem v mlade generacije, v njihove sveže moči in v njihova prizadevanja za boljši svet na splošno. Toda če bomo odrasli uničili vse, kar se uničiti da, bodo mladi ostali zvezanih rok.

Story: Kakšen je odziv bralcev?

Prvi odzivi so zelo spodbudni. Desletni deček, ki sicer ni navdušen nad branjem, pravi, da so zgodbe mega in ga zanima, kdaj bodo izšle nove. Poklicala me je gospa iz Goriških brd in za svojo vnukinjo poleg knjige želela še zgoščenko pravljичnih zgodb. Ker pa knjigo beremo z očmi, se vsaka zgodba ponaša z barvito dvostransko ilustracijo Jerneja Kovača Mynta, ki je narisal tudi naslovnico. Tudi tisti, ki so ob knjižnem sejmu prišli po knjigo na stojnico PZS, so bili navdušeni, vsaj tako so mi povedali.

Story: Kaj vam ob izdaji knjige največ pomeni?

Da se mi je zgodil nov knjižni otrok komaj poldrugo leto za zadnjim, Lešnikova torta usodnih vezi, ki je izšel pri založbi, je nekaj nepopisnega. Enako kot ob mojih pripovedovalskih nastopih me vedno znova vradosti misel, da podarjam nekaj dobrega družbi oziroma ljudem, med katerimi živim in ki me navdihujejo, da snujem nove projekte in jih tudi realiziram. Srčna zahvala gre vsem, ki me pri tem podpirate.

- ◆ Napisala Nika Arsovski
- ◆ Fotografije osebni arhiv

